

ABD'nin Yeni Ulusal Güvenlik Stratejisi ve Türk Savunma Sanayii (Fırsatlar, Riskler, Tehditler)

ABD'nin 2025 Ulusal Güvenlik Stratejisi, küresel güç mimarisini yeniden konumlandırırken **Türk Savunma Sanayii** için hem önemli fırsatlar hem yapısal riskler hem de dikkatle yönetilmesi gereken tehditler yaratıyor.

Türk Savunma Sanayii İçin Fırsatlar

- **Müttefiklerden “yük paylaşımı” beklentisinin artması (ABD metninin temel ilkesi) :** ABD artık Avrupa, Orta Doğu ve Asya'daki müttefiklerden daha fazla savunma yükümlülüğü istiyor. Bu, Türkiye gibi **bölgesel kapasitesi güçlü aktörlerin önemini artırır.**

Türkiye için fırsatlar:

- NATO'nun 5% GSYH savunma harcaması hedefi, Avrupa'nın kitlesel alım ihtiyacı, Türk savunma ürünlerine yeni pazarlar.
- Balkanlar, Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Afrika'da Türk SiHA, İHA/SiHA, hava savunma ve elektronik harp çözümleri için genişleyen talep.
- ABD'nin üretim kapasitesini yetiştiremediği alanlarda Türkiye'nin “ikame üretici” rolü.

- **Düşük maliyetli savunma sistemlerine stratejik geçiş :** ABD strateji belgesi, açık şekilde **ucuz, hızlı üretilebilen, yaygın savunma çözümleri** çağını vurguluyor (counter-drone, drone swarm, ucuz mühimmatlar vb.).

Türkiye'nin avantajları:

- TSS'nin firmaların *düşük maliyet-yüksek etkinlik* modeline zaten hâkim olması.
- Türk İHA/İKA ekosistemi, ABD'nin bile çözmekte zorlandığı “cheap offense vs expensive defense” problemine çözümler sunuyor.
- Türkiye, “attritable”, yani kaybedilebilir-platform segmentinde küresel öncü olabilir.

- **Savunma tedarik zincirinin friend-shoring'e kayması.** ABD ve Avrupa, Çin'den ve riskli bölgelerden kritik tedariki azaltacak.

Türkiye'nin fırsatları:

- NATO kapsamında güvenli tedarik merkezi.
- Motor, elektronik, kompozit, mühimmat alt segmentlerinde ortak üretim fırsatı.
- Avrupa'nın artan mühimmat açığını kapatmak için Türk üretim kapasitesi devreye girebilir.

- **Orta Doğu'nun yatırım merkezine dönüşmesi.** ABD stratejisine göre Orta Doğu artık çatışma değil, teknoloji-enerji-savunma yatırımı merkezidir.

Türkiye için sonuçlar:

- Körfez fonları, Türk savunma projelerine daha yoğun ortak yatırım aktarabilir.
- Türkiye-Körfez ortak savunma şirketleri (joint venture) hızla büyüyebilir.
- Türk sistemleri bölgesel standarda dönüşebilir (SiHA gibi).

- **Avrupa'nın stratejik zayıflaması.** Belge, Avrupa'nın demografik ve siyasi olarak gerilediğini söylüyor. Bu, Türkiye için hem ekonomik hem savunma fırsatı.

Etki:

- Avrupa ülkeleri daha fazla dış savunma tedarikine yönelecek.
- Aselsan, Roketsan, TUSAŞ gibi firmalar Avrupa'da co-production ve offset fırsatları yakalayabilir.

Türk Savunma Sanayii İçin Riskler

- **ABD'nin Çin'le ekonomik savaşının yan etkileri.** ABD, kritik mineraller, çipler, yapay zekâ bileşenleri gibi alanlarda sert kısıtlamalar getiriyor.
Türkiye açısından risk:
 - Savunma sanayinde kullanılan birçok bileşenin tedariki zorlaşabilir.
 - Türk firmaları ABD'nin "ikincil yaptırım alanına" yanlışlıkla girebilir.
 - Paydaş ülkeler arasında teknoloji standartları bölünebilir: ABD-ekosistemi vs Çin-ekosistemi.
- **ABD'nin Orta Doğu'da yeni denge arayışı.** ABD artık Orta Doğu'daki sorumluluğu daha fazla bölgesel aktörlere kaydırmak istiyor.
Risk:
 - İsrail-Arap normalleşmesi süreci Türkiye'nin bazı pazarlarını zorlayabilir.
 - Körfez'in ABD ile teknolojik entegrasyonu derinleşirse, Türk sistemleri bazı alanlarda "alternatif oyuncu" olarak sınanabilir.
- **Avrupa ile ABD arasında artan ticaret/teknoloji gerilimi.** Bu gerilim, NATO içinde savunma tedarik politikalarını daha karmaşık hâle getirir.
Türkiye için risk:
 - NATO içi ihalelerde siyasi baskılar artabilir.
 - ABD, Türk savunma sektörünün belli projelerine erişimi kısıtlayabilir (ör. F-35 sonrası benzer durumlar).
- **ABD'nin "teknoloji güvenliği" yaklaşımı.** ABD yapay zekâ, kuantum, siber güvenlik alanlarında teknoloji paylaşımını daha da kısıtlayacak.
Türkiye için risk:
 - Yerli AR-GE'yi hızlandırmak şart olacak.
 - ABD'ye yakın müttefikler bile teknoloji transferinde kısıtlanıyor—Türkiye daha fazla "kendi yolunu çizen" bir ekosistem kurmak zorunda.

Türk Savunma Sanayii İçin Tehditler

- **Bölgesel silahlanma yarışının hızlanması.** ABD'nin "düşük maliyetli kitlesel savunma" vurgusu, İran, Yunanistan, Mısır gibi ülkelerin de yoğun modernizasyonuna yol açacak.
Tehdit:
 - Türkiye'nin bölgesel askeri avantajı daralabilir.
 - Rakipler düşük maliyetli kapasitelere daha hızlı erişebilir (Körfez alımları, Çin sistemleri, İsrail teknolojisi).
- **Çin-ABD rekabetinde Türkiye'nin baskılanma riski.** Her iki güç Türkiye'den "stratejik pozisyon seçmesini" isteyebilir.
Tehdit:
 - ABD, Çin'le yakın savunma işbirliklerini engellemeye çalışabilir.
 - Çin, Türkiye'nin NATO uyumlu sistemlerini sınırlandırarak misilleme yapabilir.
 - Türkiye'nin **stratejik otonomisini koruyabilmesi**, bu dönemde çok daha zor ve daha kritik hâle geliyor.
- **Yapay zekâ destekli savaş doktrinlerinin hızla yayılması.** ABD stratejisinde yapay zekâ, kuantum ve otonom sistemlere özel vurgu var.
Tehdit:
 - Türkiye adaptasyon hızında geri kalırsa, 2030 sonrası muharebe alanında zorluk yaşanabilir.
 - Eğitim, doktrin, komuta-kontrol dönüşümü hızlanmazsa teknolojik avantaj kaybolur.